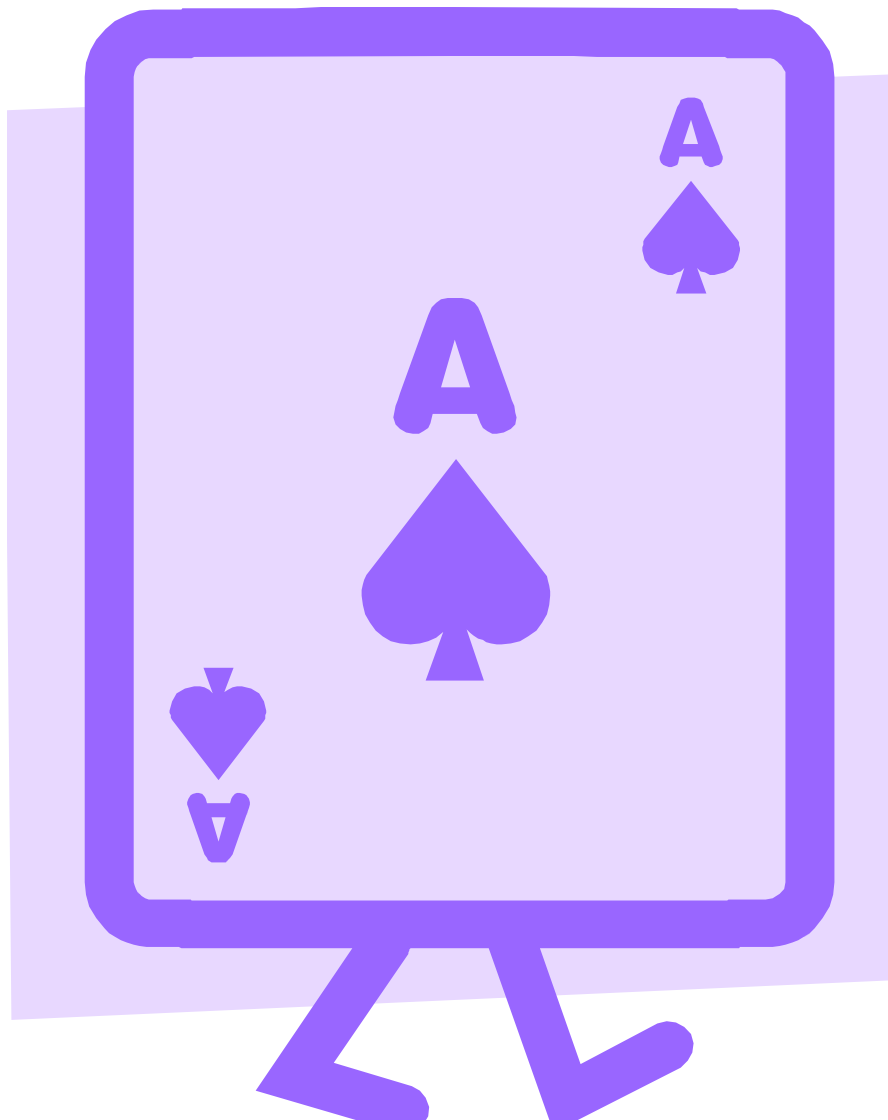

Tynningö, 2013-09-30

Ett Ess i leken

- Ess och min studieresa

Examensarbete av Charlotte Ljung,
i sensomotorisk reflexpedagogik,
Alla Sinnen, Mariefred 2012-2013

Innehåll

Vad är sensomotorisk reflexpedagogik?	3
Min intention:.....	4
Syfte med examensarbetet:	4
”Det var en gång...”	5
Skattning av nuvarande situation.....	6
Bakgrundsinformation.....	8
Mina reflektioner 130315.....	9
Möte 1, 130329	9
Reflextest 130329.....	9
Home play 130329	11
Möte 2, 130518	12
Möte 3, 130630	13
Home play 130630	13
Möte 4, 130725	14
Reflextest 130725.....	14
Home play 130725	16
Sammanfattning och slutrapport	18
Reflexhänvisning:	19
Källhänvisning:.....	20
Charlotte Ljungs yrkesbakgrund.....	21

Ett Ess i leken - Ess och min studieresa

Examensarbete av Charlotte Ljung,
i sensomotorisk reflexpedagogik,
2012-2013

Vad är sensomotorisk reflexpedagogik?

Redan från det att vi blir till ett litet embryo utforskar vi världen och upplever den med alla sinnen. Barnens sinnen utvecklas i samverkan med dess rörelse- och balansutveckling. Det sker till exempel genom att det lilla barnet ligger på mage och lyfter på huvudet för att utforska omgivningen, det griper om ett föremål och för det till munnen för att smaka, lukta och känna in omgivningen. Därefter börjar barnet att förflytta sig på olika sätt för att upptäcka mer, genom att rulla, åla och krypa. När barnet sedan reser sig upp till stående och lär sig att gå, så öppnar sig nya möjligheter då händer och armar får en större frihet att hjälpa till på upptäcktsresan.

Som sensomotorisk reflexpedagog kan jag undersöka om barnet har hoppat över något av de utvecklingsskeden som vi är förprogrammerade att genomgå. Detta kan leda till att barnet får svårigheter senare i livet, såsom läs- och skrivsvårigheter, dyskalkuli, ADHD, rygg-, nack-, och huvudvärk m.m. Genom en screening av barnets sensomotorik (vad jag som sensomotorisk reflexpedagog kallar för reflexer) får jag information om vad barnet kan ha hoppat över i sin utvecklingsresa. Därmed kan jag utforma individuellt anpassade träningsprogram som gör att barnet kan få en enklare vardag och mindre besvär, enkelt uttryckt.

På anatomisk nivå handlar det om att skapa nya och mer energieffektiva nervbanor, där barnet under sin utvecklingsgång har valt ineffektiva nervbanevägar. Barnet har kanske helt hoppat över ett steg (exempelvis att barnet hoppade över krypstadiet och började gå istället). Oavsett ålder är det aldrig för sent att skapa nya energieffektiva nervförbindelser som är genetiskt utformade för just vår arts utveckling. Tänk dig att en nerv är som en dominobricka. En sensomotorisk reflexpedagog hjälper till att justera dina dominobrickor så att de faller mer i en jämn rytm utan knix och avbrott. Det är det som är sensomotorisk reflexpedagogik.

Min intention:

I min strävan att uppnå min intention har jag stor nytta av min breda kompetens och erfarenhet, som grundskollärare, IT-pedagog, pedagogisk coach och kommunikolog. Min intention i arbetet med mina klienter är att förändra kommunikationen i kroppen. All förändring är positiv då det visar att ett förändringsarbete har påbörjats och därmed är hjärnan och kroppen aktivt igång.

Inget förändringsarbete kan dock ske om inte klientens och min kommunikation fungerar. Därför är bemötandet av klienten och vårt möte essentiellt. Jag lägger ned mycket tid och kraft för att skapa en positiv atmosfär och ett bra lärandeklimat innan jag börjar arbeta med klientens önskningar om förändringar.

Med denna intention är varje möte en balansgång mellan min tänkta agenda och klientens dagsform. **Här och nu** är grunden för vårt förändringsarbete. Ett "system i balans" är det tillstånd jag önskar uppnå på klientens och min resa.

Jag påminner mig själv om följande ledord när jag arbetar med kroppar i förändringsarbete: mittlinje, höger-vänster, uppe-nere, fram-bak, korsrörelser, diagonaler och rotationer. En glad kropp är en kropp där alla dessa ledord är i balans!

Syfte med examensarbetet:

- Att under en tid följa en klient och genom iakttagelser göra analyser av läget gällande klientens motorik ända in på nervnivå.
- Att reflektera över och välja vägar framåt i klientens förändringsarbete med hjälp av sensomotorisk reflexpedagogik.
- Att aktivt hjälpa klienten i sin strävan att integrera sina kvarvarande reflexer.
- Att visa att jag som sensomotorisk reflexpedagog har den kunskap som behövs för att gå ut i världen och hjälpa till i detta förändringsarbete.
- Att följa min utvecklingsresa genom resonemang, tankar och olika val.

”Det var en gång....”

... en pojke på 9 år som vi kan kalla för Ess, som tyckte att det här med läsning och skrivning var riktigt krångligt. Alltid när det var något som skulle läsas i skolan, hann han inte läsa klart innan alla andra var klara. Han ville inte heller läsa högt i klassen för han skämdes över att det gick så långsamt och han hittade inga böcker som var lätta nog och ändå intressanta. Att skriva var också svårt. Det blev ganska spretigt och kantigt helt enkelt. Ess önskade att han skulle vara som alla andra i klassen och kunna läsa och skriva som de. Ess och jag bestämde att det här skulle vi kunna se om vi kunde göra någonting åt. Detta var i mars 2013.

Det vi började med var att mamma och pappa fick fylla i ett skattningschema och lämna ut lite bakgrundsinformation.

Skattning av nuvarande situation

Datum: 130308

Uppskatta graden av svårigheter på en skala mellan 0 och 4.

0 = inga svårigheter

4 = mycket stora svårigheter/går inte alls

1.	Svårt att ha tättsittande kläder	0	1	2	3	4
2.	Svårt att sitta stilla	0	1	2	3	4
3.	Mörkrädd, ängslig	0	1	2	3	4
4.	Överkänslig för ljud	0	1	2	3	4
5.	Överkänslig för ljus	0	1	2	3	4
6.	Överkänslig för beröring	0	1	2	3	4
7.	Blir lätt åksjuk	0	1	2	3	4
8.	Dålig kroppshållning, sjunker ihop	0	1	2	3	4
9.	Dålig balans	0	1	2	3	4
10.	Överörlighet i leder	0	1	2	3	4
11.	Dålig ork, lätt uttröttad	0	1	2	3	4
12.	Klumpig och okoordinerad	0	1	2	3	4
13.	Problem att hålla upp huvudet	0	1	2	3	4
14.	Lättstörd	0	1	2	3	4
15.	Problem att hantera bollar	0	1	2	3	4
16.	Problem att sparka boll	0	1	2	3	4
17.	Sjunker ihop över bordet, t.ex. vid skrivning	0	1	2	3	4
18.	Medrörelser i munnen t.ex. vid skrivande	0	1	2	3	4
19.	Problem att knäppa knappar + knyta skosnören	0	1	2	3	4
20.	Har skrivkramp	0	1	2	3	4
21.	Dålig handstil	0	1	2	3	4
22.	Problem att läsa	0	1	2	3	4
23.	Problem att stava	0	1	2	3	4
24.	Spänd, går på tå	0	1	2	3	4
25.	Problem att lära sig att simma bröstsim	0	1	2	3	4
26.	Problem att slå kullerbytta	0	1	2	3	4
27.	Dålig uthållighet	0	1	2	3	4
28.	Koncentrationsproblem	0	1	2	3	4
29.	Slö, tillbakadragen, passiv	0	1	2	3	4
30.	Blyg, svårt att hävda sig och säga emot	0	1	2	3	4
31.	Överaktiv	0	1	2	3	4
32.	Pendlar mellan överaktivitet och underaktivitet	0	1	2	3	4
33.	Handlar på impuls	0	1	2	3	4
34.	Svårt att lystra	0	1	2	3	4
35.	Problem med överblick och planering	0	1	2	3	4
36.	Problem att korsa kroppens mittlinje	0	1	2	3	4
37.	Problem att rita en liggande åtta	0	1	2	3	4
38.	Affektutbrott	0	1	2	3	4

39.	Otydligt tal eller stamning	0	1	2	3	4
40.	Svårt att förstå lekkoder, blir lätt osams	0	1	2	3	4

Annat ni kommer att tänka på:

- Biter på naglarna.
- Dåligt självförtroende – osäker. ”Jag kan ingenting”.
- Lite annorlunda gång med utåtriktade fötter. Känslig under fötterna, på ryggen, händer och huvud.
- Älskar beröring, långsamma rörelser, huvud- och ryggmassage och yoga.

Tycker om att:

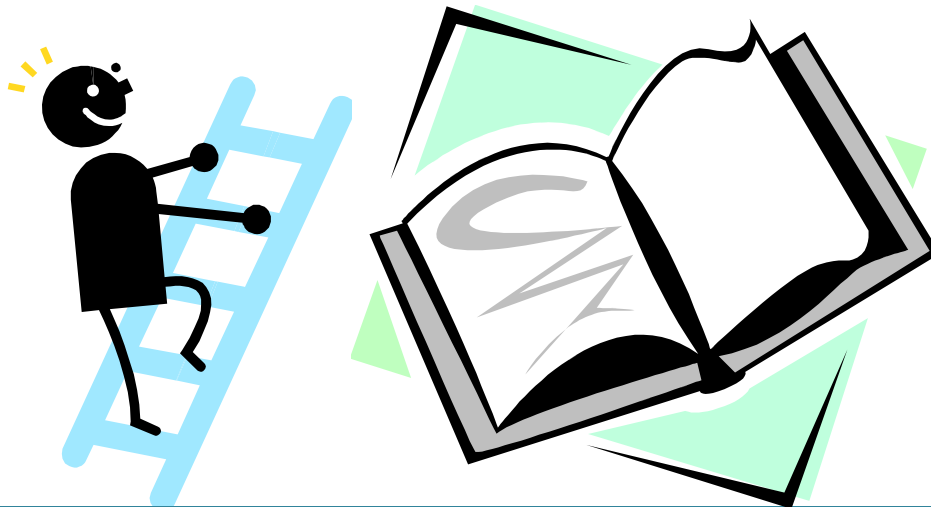
- Spela fotboll, friidrott, Minecraft och dataspel, yoga och göra rytmiska rörelser.

Är bra på att:

- Förklara saker, leka med människor i alla åldrar och kön. Datorer och tekniska apparater m.m.

Det bästa med Ess är att:

- Han är så omtänksam och har en stark vilja.

Bakgrundsinformation

1. **Motorisk utveckling:**
När kravlade och kröp barnet/klienten? Hur? När gick barnet/klienten? Svårigheter att knyta skor, cykla, hantera bollar, simma etc.? Annat.

Inget anmärkningsvärt kring krypningen. Han gick när han var 11 månader. Han har haft svårt att lära sig knyta skor och att knäppa knappar. Att simma och spela boll är busenkelt. När han lärde sig att cykla började han cykla, men när det inte fungerade direkt tog han ett års uppehåll och lärde sig cykla helt vid 6 års ålder.

2. **Allmän utveckling:**
Är barnet/klienten känslig för ljud, ljus eller beröring? Sängvätning och/eller tumsugning efter 5 års ålder? Annat.

Han är mycket känslig för ljud av alla de slag, samt för beröring. Mycket kittlig.

3. **Dagens situation:**
Beskriv dagens situation i skolan/på arbetsplatsen, hemma, bland kamrater. Annat.

Han är en mycket god kamrat som är noggrann med rättvisa och regler. Han har lätt att få vänner. Han tycker att han är sämst på att läsa och skriva och att han inte kan något. Han önskar att han kan läsa och skriva snabbare.

4. **Annat:**
Här kan annan information skrivas ned som anses vara relevant i sammanhanget.

Han biter på naglarna och får ofta nageltrång. Har aldrig sugit på tummen eller haft napp. Går lite grand med fötterna utåtriktade vilket ger en liten annorlunda gångstil. Tävlingsmänniska som inte gillar att förlora och inte klarar av fusk. Han har dålig rumsuppfattning och kan missa saker för att de inte ligger exakt framför näsan på honom, utan bara lite grand åt sidan.

*Skattningsschema och bakgrundsfrågeformulär framtagna av Alla Sinnen och av dr Harald Blomberg

Mina reflektioner 130315

Utifrån den bakgrundsinformation jag har fått om Ess tänker jag att det kan finnas en del reflexer som inte har integrerats och som påverkar hans läsning och skrivning. Eftersom det handlar om läsning och skrivning funderar jag över följande reflexer ATNR, Babkin, Moro/FPR/TGR och nack- och ryggradsreflexerna i första hand.

Jag tänker också att ögonen behöver testas för att se hur de arbetar tillsammans och om en ögondominans har etablerats som möjliggör läsning. Eventuellt kan det bli aktuellt att undersöka hur Ess hör och uppfattar ljud. Det kan också vara värt att undersöka hur det står till med HRR – Huvudrättningsreflexen – för att se om Ess kan förhålla sig till gravitationen vilket påverkar rumsuppfattningen m.m.

Men vi börjar med ett första möte med ett reflextest.

Möte 1, 130329

Jag frågar Ess om han vet varför han är hos mig och berättar att syftet är att han förhoppningsvis ska kunna läsa och skriva bättre men utan att vi öppnar en endaste bok. Han gillar det! Efter lite uppvärmning av vilka vi är så går vi direkt på dagens huvuduppgift – reflextestning. I detta test indikerar 0 ingen reaktion alls, medan 4 är full reaktion och därmed en icke integrerad reflex.

Reflextest 130329

Reflextest

Grundtest reflexer:

Amfibi 0 1 2 3 4

ATNR 0 1 2 3 4

Babkin 0 1 2 **3** 4

Moro 0 1 2 3 4

FPR 0 1 2 3 **4**

Egna noteringar:

Medrörelser vid öppna-handen-med-mottryck, på båda.

Stora ögonblinkningar vid ögon, hörsel och känsel (d.v.s. VAK-respons, där V=visuell, A=auditiv och K=kinestetisk)

Spinal Galant	0	1	2	3	4	Höftrörelse. Not. Kittlig!
Spinal Pereze	0	1	2	3	4	Båda armarna.
STNR	0	1	2	3	4	
TLR framåt	0	1	2	3	4	
TLR bakåt	0	1	2	3	4	Pyttelite vingligt, men ryckiga rörelser.
Babinsky	0	1	2	3	4	Knappt märkbart. Not. Kittlig!
Kompletterande test:			Egna noteringar:			
Robinson grip	0	1	2	3	4	
Handdragning	0	1	2	3	4	
HRR	0	1	2	3	4	Inget huvudgyro i någon riktning.

*Reflexetest utvecklade oberoende av varandra av PhD Svetlana Masgutova och PhD Psychologist Peter Blythe.

Jag var lite förvånad över att ATNR inte visade på någon reaktion, eftersom den ofta hör ihop med skriv- och läsproblem. Men i övrigt var jag inte så förvånad.

De reflexer som vi ska utgå från och jobba med initialt, i detta förändringsarbete är: FPR, Spinal Galant, Spinal Pereze, Babkin, Babinsky och HRR.

Babinsky gav inte så stor reaktion, men eftersom Ess går lite utåt med fötterna kan en integrering ändå vara på sin plats.

Jag testade Ess ögon genom att han fick blicka genom ett papper med ett hål i mitten och noterade att Ess har ett dominant vänsteröga. (Jag testade även hand- och fotdominans. Han är högerfotad och vänsterhänt.) Värdefull bakgrundsinformation kring läsning och skrivning har framkommit genom kontakt med en av Ess lärare. I slutet på raden får han svårt att läsa orden, vilket hör ihop med vänsterögedominansen, tror jag. Det går bra i början av raden, sedan måste han ansträngande ljuda sig fram. Det kräver stor koncentration varför han efter en stund är helt utmattad och slutkörd. Denna stund kan komma redan efter tre minuters läsning. Det är vid mittlinjekorsningen som det blir väldigt tydligt med vänsterdominansen. Liggande 8:or och mittlinjeövningar kan komma att hjälpa, tänker jag.

Jag genomförde en FPR- och en Babkin-integrering och hade genomgång av övningar att träna på. Jag berättade att det inte är viktigt vad reflexerna heter utan att Ess kan se det som namn på olika övningar bara. Sedan gav jag en "home play" till Ess att arbeta med till nästa gång vi ses.

Home play 130329

Home play - Vad ska jag öva på hemma?

29/3-13

Integreringar att göra (2-3 ggr/v.):

- 1) FPR: Cha-cha – varannan dag
- 2) Spinal Galant: Tryck och dra på ryggen. – varannan dag
- 3) Babkin: Tumtryckningar i hand/händer. Handmassage. – varje dag

Ritmiska rörelser och andra övningar som med fördel görs dagligen.
Välj ut en eller två beroende på dagsform som du vill göra just den här dagen:

- 1) **FPR:**
Ryggåkning.
- 2) **Spinal Pereze:**
Gunga baken från sida till sida.
Rocka träningsrocksring
- 3) **Spinal Galant:**
Gunga baken från sida till sida.
- 4) **Babkin:**
Taktill stimulering av händerna, med piggbollar, olika textur på saker, taktilpåse med innehåll m.m.
- 5) **Babinsky:**
Gå barfota
- 6) **HRR:**
Sitta på pilatesboll och balansera ofta
- 7) **Mittlinjeövningar:**
Elefanten – elefant-8:an
Blåsa tussar framåt med hjälp av åkbräda

*Home play innehåller integreringar framtagna av dr Svetlana Masgutova, Rytmiska rörelser som är framtagna av dr Harald Blomberg, samt andra övningar framtagna av Carla Hannaford, sensomotorisk reflexpedagog Anna Valberg och till viss del även av mig.

Det kan komma olika fysiska och psykiska reaktioner under detta förändringsarbete, berättade jag för Ess. Vi är nu inne och arbetar på nervnivå och det kommer att märkas! Jag valde en metafor för att beskriva detta lite tydligare. Det blev en metafor om nerver som är som dominobrickor. Det är som att vi finjusterar bland dominobrickorna för att få dessa att falla precis som det är tänkt, och det kommer att ta tid och kräva arbete. Ess nickade och förstod precis! Jag bad Ess lägga märke till vilka förändringar som sker – stora som små – varje dag och att dessa noteras av mamma eller pappa, så att vi kan prata om dem nästa gång, som bestämdes till den 18:onde maj. Jag berättade också att det inte är mängden övningar som utförs som är det viktiga, utan att det görs övningar regelbundet.

Möte 2, 130518

Ess var mycket nöjd när vi sågs. Han orkar vara koncentrerad längre och hänger med bättre berättade han. Ess hade också vågat säga till i skolan om hur han ville ha det under de nationella proven för att han skulle må bra. För Ess krävdes det nästan ett övernaturligt mod för att klara av det och han undrade om det hade att göra med att han har börjat ”justera sina dominobrickor”. Jag sade att som det var att jag inte kunde svara på det, men att all förändring är positiv och kan ha påverkats av reflexarbetet.

Ess tyckte att läsdelen på de nationella proven hade gått hyfsat.

När Ess gör elefant-8:an får han ont i armen som han håller mot örat, så den övningen väljer han gärna bort, sade han.

Därefter testade vi reflexerna igen. Spinal Perezen visade sig vara helt integrerad. Inte undra på att det var lättare att sitta kvar på stolen och behålla koncentrationen. Grattis till storartat arbete med dig själv Ess! Just nu är FPR, Spinal Galant, Babkin, Babinsky och HRR kvar ointegrerade att arbeta vidare med.

Ess får samma home play, men utan Spinal Pereze-övningarna och med fokus på integreringarna.

Möte 3, 130630

Sommarlovsbruna ben och glada miner möter mig när Ess kommer. Han berättar att han har varit på biblioteket med mamma och lånat lättlästa faktaböcker som är jättespännande. Han kan läsa dem själv. Det går bättre när han läser tyst än högt – kan det vara något med hörseln också undrar jag då?

Utöver detta har Ess gjort massor med ryggåkningar som han tycker jättemycket om och beställer handmassage så fort tillfälle ges.

Mamma berättar att Ess är mycket gladare, har mer energi och är mer påhittig än tidigare. Härligt!

Sedan sist är både Babinsky och HRR integrerad ser jag vid test av FPR, Babkin, Spinal Galant, Babinsky och HRR. Kan jag ana en lättsammare gång när Ess rör sig, eller är det bara glädjetänk från min sida?

Jag gör en integrering av FPR och Spinal Galant som avslutas med en av Ess vald belöning i form av handmassage och ryggåkning.

Home play 130630

Home play - Vad ska jag öva på hemma?

30/6-13

Integreringar att göra (2-3 ggr/v.):

FPR: Cha-cha – varannan dag

Spinal Galant: Tryck och dra på ryggen. – varannan dag

Babkin: Tumtryckningar i hand/händer. Handmassage. – varje dag

Ritmiska rörelser och andra övningar som med fördel görs dagligen.
Välj ut en eller två beroende på dagsform som du vill göra just den här dagen:

8) FPR:

Ryggåkning.

9) Spinal Pereze:

Gunga baken från sida till sida.

Rocka träningsrocksring

10) Spinal Galant:

Gunga baken från sida till sida.

11) Babkin:

Taktil stimulering av händerna, med piggbollar, olika textur på saker, taktilpåse med innehåll m.m.

12) Mittlinjeövningar:

Elefanten – elefant-8:an

Hoppa tvist och hopprep

Möte 4, 130725

Ess läser stolt för mig ur en bok och berättar att det är mycket större flyt nu än tidigare. Han har för första gången i sitt liv hunnit läsa övre raden på tv:s textning. Han berättar också att han inte ger upp lika lätt utan tar sig igenom även längre ord med 10-12 bokstäver. Sammansatta ord går också bra, samt krångliga ljudstridiga ord. Hans skrivstil är också mycket bättre. Fantastisk utveckling. Mamma berättar att han är mycket piggare och har en ivrigare blick. Han är också mycket mer närvarande här och nu.

Vi gör en hel reflex-testning och ser att Babkin är kvar men med mycket mindre reaktion än tidigare, likadant med FPR som bara ger en liten reaktion på känsel och ljud. Spinal Galant är kvar. Sedan visade det sig att ATNR har tillkommit. Antagligen har Ess kompenserat tidigare, varför reflexen inte syntes vid tidigare test. ATNR hör ihop med läs- och skrivsvårigheter, så då blir det till att arbeta med den reflexen framöver.

Reflextest 130725

Grundtest reflexer:

Amfibie 0 1 2 3 4

ATNR 0 1 2 3 **4**

Egna noteringar:

Blythes test: stora armrörelser. Svag vid stående test.

Babkin	0	1	2	3	4	Medrörelser vid öppna-handen-med-mottryck, på båda.
Moro	0	1	2	3	4	
FPR	0	1	2	3	4	Lite ögonblinkningar vid A=hörsel och K=känsl (d.v.s. VAK-respons)
Spinal Galant	0	1	2	3	4	Liten "svansviftning"
Spinal Pereze	0	1	2	3	4	
STNR	0	1	2	3	4	
TLR framåt	0	1	2	3	4	
TLR bakåt	0	1	2	3	4	
Babinsky	0	1	2	3	4	

Kompletterande test:

Egna noteringar:

Robinson grip	0	1	2	3	4
Handdragning	0	1	2	3	4
HRR	0	1	2	3	4

Jag gjorde en ATNR-integrering, men Ess bad mig också om Spinal Galant-integreringen som han tycker är så skön för då blir ryggen mycket rörligare efteråt. Därefter visade jag övningar som hjälper ATNR, som Ess får träna vidare på hemma. Ess får göra som tidigare, att han väljer en eller två övningar som han kan göra varje dag. Han fick välja mellan dessa övningar:

ATNR:

1. Kravla
2. Korsrörelser framåt, bakåt, åt sidan (liggande och stående) + ev. följa föremål m blicken
3. Ligga på rygg och vrid/rulla huvudet från sida till sida
4. Ryggåkning och följa ett föremål med blicken som förs fram och tillbaka framför ögonen, t.ex. som en 8.(Kan leda till ögonirritation och dubbelseende en stund)
5. Gunga på alla 4 och följa ett föremål med blicken. Klienten ska vrida på huvudet – inte bara ögonen.
6. Rita 3 cirklar medsols, motsols och liggande 8:or.

Ess valde ut nr. 4. "Ryggåkning" och nr. 6. Rita 3 cirklar, och jag lade in dem i hans nya home play.

Home play 130725

Home play - Vad ska jag öva på hemma?

Integreringar att göra (2-3 ggr/v.):

- 4) FPR: Cha-cha – varannan dag
- 5) Spinal Galant: Tryck och dra på ryggen. – varannan dag
- 6) Babkin: Tumtryckningar i hand/händer. Handmassage. – varje dag
- 7) ATNR from 26/7-13 – varannan dag.

Ritmiska rörelser som med fördel görs dagligen. Välj ut 1-2 stycken som du vill göra idag!

FPR:

Ryggåkning. *Även för Spinal Galant*

Massage – kläm. Samma men med rotationer. *Även för TGR*

Spinal Galant:

Gunga baken från sida till sida.

Träningsrockring

Babkin:

Alla övningar där man har platta händer mot underlaget

Taktil stimulering av händerna, med piggbollar, olika textur på saker, taktilpåse med innehåll m.m.

ATNR:

Ryggåkning och följa ett föremål med blicken som förs fram och tillbaka framför ögonen, t.ex. som en 8. (Kan leda till ögonirritation och dubbelseende en stund)

Rita 3 cirklar medsols, motsols och liggande 8:or.

Mittlinjeövningar:

Elefanten – elefant-8

Bolla med sjalar

Balansboll

Vi bestämde att vi ska ses igen i slutet av augusti 2013, men att vi i och med detta besök avslutar den här delen som har med min uppsats att göra. Vi ska därför avsluta med en utvärdering av hittillsvarande förändringsarbete.

Utvärdering:

- **Vilket förändringsarbete har skett?**

Ess har blivit en mycket gladare och självsäkrare kille, som ser att han också kan och är bra på en massa saker. Han har också märkt att han läser bättre nu än i mars. Hans finmotorik har också utvecklats och han skriver mycket mer läsligt och " snyggt". Ess har också förstått att läsningen inte bara sitter i ögonen utan är betydligt mer komplicerad än så och att han inte är ensam om att ha kvarvarande reflexer att integrera. Ess kroppsmedvetenhet har ökat och hans gång har blivit ledigare. Både fin- och grovmotorik har utvecklats.

- **Har intentionen uppnåtts så här långt?**

När skolan börjar i höst får vi veta om han känner att han läser som "alla andra" i klassen. Men det ser ljust ut och Ess är mer positiv inför läsning och skrivning än tidigare.

- **Eventuella justeringar/förbättringsåtgärder?**

Ess undrar om man kan göra för mycket rörelser på en dag – om det finns begränsningar? Vi pratade om att det är som med all träning. Kroppen behöver återhämtning ibland. Men om han vill justera mängden träning i någon riktning så är det bra om han "lyssnar" på sin kropp och tar hänsyn till den. Det är inte så lätt att lyssna på kroppen, konstaterade Ess.

- **Framtiden? Fortsättning? Avslutning?**

Vi fortsätter enligt ursprungsplanen och enligt grundintentionen. I höst ska vi också undersöka synen med Bernelloscope, samt eventuellt göra ljudtest enligt JIAS ljudstimulering.

- **Ny tidsplan?**

Vi tar nästa avstämning vid nyår 2013-2014.

Sammanfattning och slutrapport

Syftet med detta examensarbete var:

- Att under en tid följa en klient och genom iakttagelser göra analyser av läget gällande klientens motorik ända in på nervnivå.
- Att reflektera över och välja vägar framåt i klientens förändringsarbete med hjälp av sensomotorisk reflexpedagogik.
- Att aktivt hjälpa klienten i sin strävan att integrera sina kvarvarande reflexer.
- Att visa att jag som sensomotorisk reflexpedagog har den kunskap som behövs för att gå ut i världen och hjälpa till i detta förändringsarbete.
- Att följa min utvecklingsresa genom resonemang, tankar och olika val.

Sedan i mars har jag följt Ess strävan att bli bättre på läsning och skrivning, genom att integrera reflexer som är ointegrerade hos honom. Det är spännande att få vara med om en ung människas utveckling, som han själv tar som självklar. Jag ser vilket enormt arbete han har lagt ned på detta och hur motiverad han har varit, att det här skulle bli bra. Eftersom jag också har varit med om den specialpedagogiska varianten att låta barn med läs- och skrivsvårigheter läsa mer för att enligt den metodiken lära sig att läsa bättre, är jag väldigt glad åt att se så pass snabba resultat med reflexintegrering istället för textläsning.

Jag har lärt mig att det trots att klienten inte är så gammal går det att ha skapat olika kompensationer i livet. En ATNR som jag *trodde* skulle finnas, eftersom det handlade om läs- och skrivsvårigheter, fanns först inte där. Men dök upp då andra reflexer hade integrerats och vi arbetade aktivt med andra reflexer. Spännande hur vi människor löser vardagen helt enkelt. Jag har därmed lärt mig att inte ta något för givet utan att det är oerhört viktigt att vara här och nu. Det går att ha en plan för hur just den här klientens resa ska vara, men att man måste vara lyhörd för de förändringar som kommer på vägen.

Jag har också lärt mig att "less is more". Jag har givit många övningar till Ess och i början tänkte jag att han kanske skulle göra ganska många av dem på en gång. Men han har valt 2-3 övningar per dag som mest och dessutom inte varierat så jättemycket utan fastnat för vissa som han har gillat.

Jag har också lärt mig att vara oerhört ödmjuk inför min nya kompetens. Jag är en färsking inom detta gebit och jag förstår att det kräver sitt detektivarbete under åtskilliga år innan jag kan säga att jag *kan* detta ordentligt. Det är en minst lika spännande resa för mig som för mina klienter och nu kan jag summa summarum med säkerhet säga att jag har ytterligare.....

.....**Ett Ess i leken.**

Reflexhänvisning:

Reflexförkortning:	Hela namnet:	Typ av reflex:
Amfibie	Amfibiereflexen	Åla/krypreflex
ATNR	Asymmetriska Toniska Nack-Reflexen	Nackreflex
Babkin	Babkin Palmomental Reflex	Handreflex
Babinsky	Babinsky Reflex	Fotreflex
FPR	Fear Paralysis Reflex	Sensorisk stressreflex
Handdragningsreflexen	Handdragningsreflexen	Handreflex
HRR	HuvudRättnings-Reflexen	Huvudets gyroreflex
Moro	Mororeflexen	Proprioceptiv stressreflex
Robinson grip	Robinson grip Reflex	Handgripreflex
Spinal Galant	Spinal Galant Reflex	Nedre ryggradsreflex
Spinal Pereze	Spinal Pereze Reflex	Övre ryggradsreflex
STNR	Symmetriska Toniska Nack-Reflexen	Nackreflex
TLR	Tonisk Labyrint-Reflexen	Kroppskoordinationsreflex

Källhänvisning:

- Anna Valberg** Kommunikolog, sensomotorisk reflexpedagog och massageterapeut
Sinnrik Förändring / Alla Sinnen
- Carla Hannaford** PhD i neurofysiologi och utbildare
- Gail, Paul E. Dennison** PhD och upphovsmän till
BrainGym
- Harald Blomberg** Psykiater
Rytmiskt rörelsecentrum
- Håkan Carlsson** Idrottslärare
JIAS Ijudstimulering
- Jorunn Sjöbakken & Truls Fleiner** Upphovsmän till kommunikologi
Studio Kom For
- Lars-Eric Berg** Spec. ped. och sensomotorisk reflexpedagog
Alla Sinnen
- Paul Check** Funktionell tränare
C.H.E.K Institute
- Peter Blythe** PhD Psychologist, upphovsman till reflextester
INPP
- Susanne Wolmesjö** Fil mag i pedagogik, kommunikolog och BrainGym-instruktör
Education in motion
- Svetlana Masgutova** PhD och upphovsman till reflextester och integreringar, enligt MNRI.
Masgutova Institute

Tack alla som har deltagit och berikat mig i mitt arbete med reflexer!

Charlotte Ljungs yrkesbakgrund

Charlotte har över 22 års erfarenhet inom utbildning och lärande.

Hon har lärarexamen från Lärarhögskolan i Stockholm, IT-pedagogexamen och magisterutbildning inom IKT, pedagogik och lärande, är certifierad kommunikolog och sensomotorisk reflexpedagog.

Charlotte har läst ett flertal datakurser och pedagogiska utbildningar, studerat "estetiska lärprocesser" och "musik och rörelse" på Stockholms Musikpedagogiska Institut, samt läst informatik vid universitetet i Göteborg.

Charlotte är en varm, snabb och entusiasmerande person som sätter igång processer hos dig. Med säkerhet och ödmjukhet leder och följer hon dig på din unika utvecklingsresa.

Öppenhet - Mod - Utveckling

Kontaktuppgifter:

www.reflexera.se
charlotte@reflexera.se